

Dohnal, Josef

Prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc., padesátiletý

Opera Slavica. 2002, vol. 12, iss. 1, pp. 42-43

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/117854>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Turgenevovský zborník, 1984; *Lermontovovský zborník*, 1985; *Šolochovovský zborník*, 1987; *Zborník o Dostojevskom*, 1987; *Puškinovský zborník*, 1988; *Gorkovský zborník*, 1989; *Tolstojovský zborník*, 1989; zatím poslední je sborník *Vladimír Solovjov po sto letech*, 2001). A pak – což je českému rusistovi a slavistovi možná méně známé – A. Červeňák stál u zrodu celé série sborníků Spolku slovenských spisovatel'ov, které vycházejí od roku 1992 a nesou název *Život a dielo*. Ocitli se tu tito významní slovenští spisovatelé a literární vědci: *Pavol Štrauss, Ladislav Ťažký, Milan Ferko, Ján Števček, Milan Rúfus, Andrej Chudoba, Vincent Šikula, Ján Chryzostom Korec, Osvald Zahradník, Peter Jaroš, Ján Tužinský* – a ovšem sám jubilant.

Kultivovaná literárněvědná metodologie transcending k filozofickým a antropologickým polohám, bystrost a podnětnost postřehů a množství impulsů, které Červeňákovy dílo přináší, jsou všeobecně uznávány. Pro českého slavistu a rusistu je jubilant významný také tím, že se sám prohlašuje nejen za slovenského, ale také za českého a československého rusistu, slavistu a komparatistu (viz titul) a potvrzuje to úzkou spoluprací s českými badateli, vztahy a kompetencí, kterou mnohokrát prokázal jako častý člen habilitačních, profesorských a doktorských (DrSc.) komisí v České republice i jako oblíbený hostující profesor.

Ivo Pospíšil

Prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc., padesátiletý

V ne příliš velké české slavistické obci je profesor PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc., postavou, bez které si jen obtížně dovedeme představit jakoukoli významnější akci – ať už je to vědecká konference, symposium, širší badatelský záměr a jeho řešení, publikační či sdružující aktivitu, vždy je v centru dění a „při tom“. Je členem několika redakčních rad, předsedou Českého komitétu slavistů, členem Vědecké rady FF Univerzity Palackého, ...

Při takové aktivitě organizačské a „činnovnické“ by člověk předpokládal, že mu již skoro nezbyvá čas na fundamentální vědeckou práci. Opak je však pravdou – profesor Pospíšil je pilně pracujícím vědcem, kterému nestačí jeho „mateřská“ rusistika, resp. úže pojímaná slavistika. Udržují si značně cílený přehled nejen o nejširším spektru slovanských oborů (od literární vědy a jazykovědy až po historii a současné politické poměry slovanských národů), sleduje však i obecnou jazykovědu, anglistickou problematiku, uměnovědu, sociologii a filozofii – stěžl bychom našli humanitní obor, o kterém by s ním nebylo možno na vysoké úrovni diskutovat a který by nedokázal využít ve svých odborných pracích.

Profesor Pospíšil patří k nejpracovitějším slavistům i v oblasti vlastní publikační činnosti. Počínaje svou monografií *Ruská románová kronika* (Brno 1983) osvědčuje schopnost pojímat ruskou literaturu v širokém kulturním a myšlenkovém kontextu, přichází s neotřelými názory a propojovat ji s vývojem evropské a světové literatury i literární vědy. Z přehřle jubilantových monografických publikací bych „vypíchl“ ješ-

tě minimálně jeho *Spálená křídla (Malý průvodce po české recepci ruské prózy 70. a 80. let 20. století*, Brno 1998) a *Genologie a proměny literatury* (Brno 1998), ale to je skutečně jen malá část jubilantovy bibliografie. Aktuální výsledky badatelské práce promptně publikuje v časopisech a sbornících, snaží se popularizovat vědecké poznatky, zabývá se širším kontextem udržení pozic slavistiky v českých zemích. Není proto divu, že výsledky jeho odborné práce jsou hojně zastoupeny v českých i zahraničních médiích. Patří k nejpilnějším recenzentům vycházejících beletristických i odborných publikací, píše odborné stati pro pravidelně i nepravidelně vycházející periodika, je hostem v mnoha sbornících, vydává skripta i se spoluautory připravené odborné publikace. V poslední době pak pod jeho vedením vznikl asi nejvýznamnější ediční počín na poli zpřístupnění východoslovanských literatur široké veřejnosti – *Slovník ruských, ukrajinských a běloruských spisovatelů* (Praha 2001). Neodvedu si představit, že by toto opravdu reprezentativní dílo mohlo vzniknout bez jeho příslovečné důslednosti, „tahu na branku“ i obdivuhodné pragmatiky, která vede od slov bezprostředně k činům.

Při tom všem ještě vede Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, pracoviště, které vydává i tento časopis. Jako vedoucí tohoto pracoviště se denně a bezprostředně podílí a podílí na jeho běžném chodu i na koncepčním zaměření na budování šife pojaté slavistiky – tedy včetně tzv. marginálních oborů. Že právě tomu není doba zaměřená na peníze jako míru všeho nakloněna, že se setkává s nepochopením a někdy přímo s neochotou chápat význam takto pojatého oboru jako unikátní příležitosti pro výchovu široce vzdělaných slavistů, že při tom musí odolávat ekonomickým i jiným tlakům okolí, ale přesto se své vize houževnatě drží, je obdivuhodné. Za dobu svého působení si pak vydobyl postavení jistě nejpověstnějšího „přenašeče myšlenek“ na celé fakultě; to především díky svému zvyku mít při sobě neustále několik knih, rukopisů, korektur atp. a průběžně na nich pracovat.

14. května se profesor Ivo Pospíšil dožívá 50 let. Přiznám se, že nevím, zda bych měl spíše napsat, že se o onu pověstnou kulatou řádku let jedná „už“, anebo „teprve“. To proto, že jeho zápal pro věc charakterizují přívlastky *mladistvý* a *plný elánu*, ale současně i proto, že ona příslovečná brázda, kterou svou činností „vyoral“, je natolik široká a hluboká, že je téměř neuvěřitelné, že to dokázal za tak krátkou dobu.

Josef Dohnal